



Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl



Ons kenmerk W&B/SFI/07/19623
Datum 13 juni 2007

Onderwerp Rapport "De WWB gewogen: gemeenten aan het
woord"

Hierbij stuur ik u het onderzoeksrapport van het onderzoeksbureau Research voor Beleid over de Wet werk en bijstand (WWB), dat in mijn opdracht is uitgevoerd. Het betreft een onderzoek in het kader van de evaluatie van de WWB, waarin bij diverse gemeentelijke actoren is nagegaan hoe zij de WWB tot nu toe hebben ervaren. In de evaluatiekalender in dit rapport treft u een overzicht aan van de publicaties die eerder zijn verschenen en die nog gaan verschijnen in het kader van de evaluatie WWB.

In dit rapport wordt verslag gedaan van hoe de gemeenten hun beleidsverantwoordelijkheid, die zij sinds de introductie van de WWB in 2004 hebben gekregen, hebben waar gemaakt. Beschreven wordt hoe de gemeenten hun instrumentarium hebben ingezet om het doel van de WWB "Werk boven inkomen" te realiseren.

De WWB is nu drieënehalf jaar van kracht. Door de bank genomen zijn gemeenten positief over de werking van de WWB. De financiële prikkel heeft ervoor gezorgd dat gemeenten het re-integratie beleid met kracht hebben opgepakt en meer resultaatgericht zijn geworden. Daarnaast is de instroom beperkt door o.a. Work first-projecten en een verbeterde handhaving. Er vindt een cultuuromslag plaats bij sociale diensten. De 'sense-of-urgency' bij een tekort op het I-deel geeft voor een gemeente vaak de doorslag om een nieuwe weg in te slaan. Gemeenten zijn ondernemender geworden, leren hun eigen weg te vinden en komen met gerichte oplossingen die werken in hun situatie.

Gemeenten hebben ook kritiek. Het is volgens gemeenten moeilijker een lange termijn visie te hanteren als men geen zekerheid heeft op toekomstige budgetten. Gemeenten zouden zich onvoldoende gestimuleerd voelen om met overschotten nieuw beleid voor de lange termijn te ontwikkelen. Bij meer zekerheid over budgettoekenning in de toekomst zouden gemeenten minder oppotten en meer investeren in lange termijn beleid. Het W-deel wordt door gemeenten niet volledig benut en gemeenten hebben moeite met de rapportage eisen die daarvoor gelden.



Ons kenmerk W&B/SFI/07/19623

Een belangrijke aanzet om aan de gemeentelijke kritiek tegemoet te komen is gedaan in het bestuurlijk deelakkoord 'participatie' dat ik heb gesloten met de VNG en –als bijlage 3.4- integraal onderdeel uitmaakt van het bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten, dat u hebt ontvangen van de minister van BZK. Ik zal dit bestuurlijk deelakkoord met de eerstkomende verzamelbrief naar gemeenten sturen, uw Kamer ontvangt deze verzamelbrief eveneens.

Ik ben tevreden over de forse ambitie die ik in dat akkoord heb kunnen afspreken over het verhogen van de arbeidsparticipatie (t/m 2011 75.000 mensen uit de bijstand en 25.000 niet-uitkeringsgerechtigden aan de slag). Ook zijn er goede afspraken gemaakt over een extra impuls voor bestrijding van armoede en het terugdringen van het aantal huishoudens met problematische schulden.

In het bestuurlijk akkoord wordt een aantal maatregelen genomen die aansluiten bij een aantal punten van verbetering die naar voren komen uit bijgaand evaluatierapport van de WWB:

- Gemeenten geven aan dat door budgetonzekerheid zij overschotten op het I-deel in de algemene reserves storten en “..niet volledig gestimuleerd worden om met overschotten nieuw beleid te ontwikkelen”. Zij geven de voorkeur aan een twee- of vierjaarlijkse cyclus. In het bestuurlijk deelakkoord heb ik met de VNG afgesproken dat het geld dat gemeenten van het Rijk krijgen voor re-integratie (W-deel) en bijstand (I-deel) voor meerdere jaren wordt vastgelegd. Het macrobudget I-deel wordt voor vier jaar (2008-2011) vastgelegd op basis van de MLT-raming van augustus 2007. Hierdoor worden budgetten niet alleen stabiel, maar kunnen gemeenten de collectieve winst op het I-deel langer behouden. Gemeenten mogen dit extra geld inzetten voor maatregelen die mensen aan de slag helpen.
- Gemeenten geven aan dat zij belemmeringen ervaren bij de besteding van de middelen W-deel. Er komt een participatiefonds waarin in ieder geval de inburgeringsmiddelen, middelen volwasseneneducatie en het W-deel worden opgenomen, hiermee kunnen de bestedingsmogelijkheden van het werkdeel worden verruimd en vereenvoudigd.
- Gemeenten geven in de rapportage aan graag meer beleidsvrijheid te krijgen bij armoedebeleid en de langdurigheidstoeslag. In het bestuurlijk deelakkoord is afgesproken dat het Rijk de langdurigheidstoeslag dereguleert en gemeenten in een verordening vastleggen onder welke voorwaarden burgers recht op een langdurigheidstoeslag hebben. Gemeenten gaan inzetten op armoedebeleid in de vorm van materiële voorzieningen gericht op participatie.



Ons kenmerk W&B/SFI/07/19623

Gemeenten staan voor de uitdaging een volgende stap te maken in de uitvoering van de WWB. Met name de activering van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt vormt de grote uitdaging voor de komende jaren. Met het coalitieakkoord en het bestuurlijk deelakkoord met de VNG ligt er nu een goede set van maatregelen waarmee gemeenten de ruimte krijgen om optimaal gebruik te maken van de economisch gunstige tijden door de participatie te vergroten van deze mensen en tegelijkertijd armoede en problematische schulden te bestrijden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(A. Aboutaleb)

Bijlage(n):
Rapport "De WWB gewogen: gemeenten aan het woord"